

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5252/2550

นางสุชาดา วิริยะพาณิชย์โจทก์ นายทักษิณ มากสัมพันธ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1373, ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.วิ.พ. มาตรา 249

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทที่ได้จดทะเบียนแล้ว ย่อมสันนิษฐานไว้ก่อนว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตาม ป.พ.พ. มาตรา 1373 จำเลยกล่าวอ้างว่าโจทก์ไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน จำเลยจึงมีหน้าที่นำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทและให้จำเลยเข้าไปปลูกบ้านอยู่อาศัย โจทก์ไม่ประสงค์จะให้จำเลยและบริวารอยู่อาศัยอีกต่อไป ขอให้บังคับจำเลยและบริวารรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกไป จำเลยให้การและฟ้องแย้งในตอนแรกว่า ที่ดินพิพาทเป็นของบิดามารดาจำเลย ต่อมาบิดามารดายกที่ดินพิพาทให้จำเลย เท่ากับจำเลยอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย แต่จำเลยกลับให้การและฟ้องแย้งในตอนหลังว่า จำเลยครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของมาเกิน 10 ปีแล้ว กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทจึงเป็นของจำเลยเช่นกัน จึงขัดแย้งกับคำให้การและฟ้องแย้งในตอนแรก รูปคดีตามที่โจทก์ฟ้องและจำเลยให้การและฟ้องแย้งดังกล่าวจึงไม่มีประเด็นเรื่องการครอบครองปรปักษ์ตาม ป.พ.พ.มาตรา 1382 เพราะการครอบครองปรปักษ์จะมีได้ก็แต่ในที่ดินของผู้อื่นเท่านั้น แม้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 7 จะรับวินิจฉัยให้ ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่โต้แย้งกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 7 ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน โจทก์ให้จำเลยเข้าไปปลูกบ้านอยู่อาศัยและทำประโยชน์ ต่อมาต้นเดือนมิถุนายน 2539 โจทก์ไม่ประสงค์จะให้จำเลยและบริวารอยู่อาศัยอีกต่อไป จึงบอกกล่าวให้จำเลยและบริวารขนย้ายทรัพย์สินและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินของโจทก์ จำเลยเพิกเฉย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่น้อยกว่าเดือนละ 10,000 บาท ขอให้บังคับจำเลยและบริวารรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินของโจทก์ กับให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์อัตราเดือนละ 10,000 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินของโจทก์ จำเลยให้การและฟ้องแย้งโดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถาโดยได้รับยกเว้นค่าขึ้นศาลกึ่งหนึ่งว่า โจทก์ไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ดินดังกล่าวเป็นของนายชั้นและนางบุบผา มากสัมพันธ์ บิดามารดาโจทก์และจำเลย ที่จับจองและครอบครองทำประโยชน์เพียงแต่ใส่ชื่อโจทก์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทน ต่อมาปี 2529 บิดามารดา ยกที่ดินดังกล่าวให้แก่จำเลย และจำเลยครอบครองทำประโยชน์โดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่า 10 ปี ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคัดค้าน ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ขอให้ยกฟ้องและบังคับโจทก์ให้ไปจดทะเบียนใส่ชื่อจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า จำเลยอยู่ในที่ดินของโจทก์เป็นการครอบครองแทนโจทก์ โดยจำเลยไม่เคยแสดงเจตนาหรือบอกกล่าวให้โจทก์ทราบว่ามีเจตนาที่จะยึดถือที่ดินดังกล่าวแทนโจทก์อีกต่อไป ขอให้ยก

ฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ขับไล่จำเลยและบริวารออกจากที่ดิน ให้จำเลยใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์เดือนละ 5,000 บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยและบริวารจะออกไปจากที่ดินพิพาทของโจทก์ ยกฟ้องแย้ง จำเลยอุทธรณ์โดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายืน จำเลยฎีกาโดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติได้ว่าโจทก์และจำเลยเป็นบุตรนายชั้นและนางบุบผา มากสัมพันธ์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 13 คน โจทก์เป็นบุตรคนโต ส่วนจำเลยเป็นบุตรคนสุดท้อง เดิมที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมือเปล่าซึ่งมีชื่อโจทก์เป็นผู้แจ้งการครอบครองต่อมาได้เปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินมีชื่อโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ปี 2516 จำเลยเข้าไปอยู่ในที่ดินพิพาท ต่อมาวันที่ 8 เมษายน 2530 โจทก์แบ่งที่ดินพิพาทบางส่วนให้นายชูชาติ มากสัมพันธ์ น้องชาย เพื่อทำรางน้ำเข้าที่ดินของนายชูชาติ นายชั้นถึงแก่กรรมเมื่อปี 2534 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่ ที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์หรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่า โจทก์ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทแทนนายชั้น เห็นว่า โจทก์มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทที่ได้จดทะเบียนแล้ว ย่อมสันนิษฐานไว้ก่อนว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1373 จำเลยกล่าวอ้างว่า โจทก์ไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 7938 ตำบลนาโคก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำเลยจึงมีหน้าที่นำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว พยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบไม่น่าเชื่อถือและไม่อาจรับฟังหักล้างข้อสันนิษฐานตามบทกฎหมายดังกล่าวได้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ หาใช่โจทก์ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทแทนนายชั้นตามที่จำเลยฎีกาไม่ ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยข้อต่อไปว่า จำเลยครอบครองที่ดินพิพาทจนได้กรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทและให้จำเลยเข้าไปปลูกบ้านอยู่อาศัย โจทก์ไม่ประสงค์จะให้จำเลยและบริวารอยู่อาศัยอีกต่อไป ขอให้บังคับจำเลยและบริวารรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกไป จำเลยให้การและฟ้องแย้งในตอนแรกว่า ที่ดินพิพาทเป็นของบิดามารดาจำเลย ต่อมาบิดามารดาที่ที่ดินพิพาทให้จำเลย เทากับจำเลยอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย แต่จำเลยกลับให้การและฟ้องแย้งในตอนหลังว่า จำเลยครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของมาเกิน 10 ปีแล้ว กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทจึงเป็นของจำเลยเช่นกัน จึงขัดแย้งกับคำให้การและฟ้องแย้งในตอนแรก รูปคดีตามที่โจทก์ฟ้องและจำเลยให้การและฟ้องแย้งดังกล่าวจึงไม่มีประเด็นเรื่องการครอบครองปรปักษ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1382 เพราะการครอบครองปรปักษ์จะมีได้ก็แต่ในที่ดินของผู้อื่นเท่านั้น แม้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 7 จะรับวินิจฉัยให้ ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 7 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย" พิพากษายืน

องค์คณะ

วีระวัฒน์ ปวรจารย์ · วิวิทย์ หิรัญรุจิพงศ์ · มนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5252/2550>